

morjens

LOVISA STADS INFOTIDNING 1/2023

Lovisas nya
ungdomsbil

Bostadsmässan närmar sig

Posti Green
OFFENTLIGT
MEDDELANDE

Deltagande
budgetering
intresserar

Rötterna till
matkulturen
i Lovisa

Mittuppslaget:
Vatteninformation
för konsumenterna

VAD ÄR LOVISA KÄNT FÖR?

Jag arbetade nyligen i Helsingfors på två mässor som Lovisa stad deltog i. Samtidigt hade jag möjlighet att känna efter vilka föreställningar, minnen och uppfattningar besökarna hade om Lovisa. Vad är Lovisa känt för utanför kommungränserna?

För kärnkraften, fortfarande. För trevliga evenemang där Lovisaborna tar emot gäster i sina egna trähäus och trädgårdar. För ett ljuvligt litet kafé med ett speciellt namn. För ett fantastiskt lägerområde vid havsstranden. För bra loppmarknader och antikmarknader där man gjort fynd. För bruksområdet och vandringslederna. För sommarens Bostadsmässa.

Under Bostadsmässosommaren har vi Lovisabor ett gyllene tillfälle att påverka vilka föreställningar och minnen de tusentals mässbesökarna i vår stad kommer att ha av Lovisa. Är staden snygg eller nedskräpad? Är trafiken i centrum smidig och kundservicen välfungerande?

Låt oss tillsammans visa att vi är värda vår slogan: Finlands bästa småstad.

Jaana Laine
kommunikations- och
marknadsföringssakkunnig

MORJENS
EXTRANUMMER OM
BOSTADSMÄSSAN
ger invånarna tips
inför mässommarerna.
Tidningen ges ut
i månadsskiftet
maj-juni.

morjens

LOVISA STADS
INFOTIDNING 1/2023

GE RESPONS / TA KONTAKT:

Lovinfo
Mariegatan 12 A, 07900 Lovisa
lovinfo@loviisa.fi | tfn 019 555 555
loviisa.fi/sv/deltaochpaverka
@loviisalovisa
@Loviisa_Lovisa

Utgivare: Lovisa stad
Chefredaktör: Jaana Laine
Redaktion och layout: Creative Peak
Redaktörer: Seppo Iisalo, Reija Kokkola
AD: Milla Kaukiainen
Tryckeri: Oy Print Mill Ab /
Paperi Edixion Offset 120g
ISSN 2342-5318 (painettu)

Det är roligt att klättra på den uppiffade Fortumbåten.

Öppning av Plagens lekplats

Evenemanget för hela familjen ordnas
av Lovisa stad och Fortum på Plagen
tisdag 16.5 klockan 17–19.

Det bjuds på delikata plättar och saft. Rytmisirkus uppträder
med barnmusik. På plats är också Lovisa stadsdirektör
Jan D. Oker-Blom och representanter för Fortums
kärnkraftverk i Lovisa. Välkommen!

” Lovisa är en attraktiv stad

Elina Amnell-Holzhäuser är Lovisa stads nya
förvaltningsdirektör. Amnell-Holzhäuser
vill utveckla öppenhet och växelverkan inom
förvaltningsförfaranden och den kommunala
verksamheten.

Berätta kort om din bakgrund.

– Jag är från Vanda. Jag studerade vid
Laplands universitet i Rovaniemi. Jag
återvände till Vanda och flyttade se-
dan till Kotka där jag jobbat sju år som
stadens jurist. Tidigare jobbade i tre år
som jurist på en advokatbyrå.

Varför sökte du tjänsten som förvalt-
ningsdirektör i Lovisa?

– För mig är det viktigt att jobba med
meningsfulla uppgifter för invånar-
nas och kommunens framgång. Jag
längtrade efter nya utmaningar och ett
uppdrag som kombinerar kommunal ju-
ridik med möjligheten att i större skala
utveckla kommunens verksamhet och
förvaltningsförfaranden, speciellt med
tanke på öppenhet och växelverkan.

Vad förväntar du dig av ditt nya jobb?

– Jag ser fram emot att mångsidigt ut-
veckla den invånardrivna och moderna
förvaltningen i den förändrade kommu-
nala verksamhetsmiljön och på så sätt
främja livskraften och framgången i
Lovisa stad.

Kan du beskriva dig själv och dina hob-
byer?

– Jag är en aktiv och energisk männ-
iska. Jag blir lätt intresserad av saker
och tar mig an nya utmaningar. Jag ri-
der, dessutom promenerar jag mycket
med mina hundar. På sommaren åker
vi båt i den närliggande skärgården,
ibland åker vi lite längre ut.

Hur tänker du anpassa dig till vardagen
i Lovisa?

– Först tänker jag bekanta mig med den
nya arbetsgemenskapen och organisa-
tionens olika verksamhetsområden och
kontakta samarbetspartners. Jag har
sedan årsskiftet följt med aktualiteter
och beslutsfattande i Lovisa, det kom-
mer att hjälpa mig i anpassningen till
det vardagliga arbetet.

Vem?

Elina Amnell-Holzhäuser, 39 år
Familj: make och barn, hundar
och katt
Utbildning: juris magister
Tidigare arbetsplats: Kotka stad
Motto i arbetet: "Företagaranda!"

Fnittergränd vann juryns hjärtan

Gränden intill det nya daghemmet i Lovisa centrum torde få namnet Fnittergränd. Juryen som är insatt i planläggningsfrågor valde **Elwa-Lilja Franks** namnförslag. Parkskogen vid daghemmet kommer att kallas Kompisskogen, enligt **Vertti Hakalehtos** förslag.

Barnens kreativitet blomstrade och staden tog emot 19 fantastiska förslag.

– Förhoppningsvis kommer det om några år att fnittras åt

Fnittergränd i Kompisskogen, säger chefen för småbarnspedagogik **Sofia Hoff**.

Planläggningsprocessen för det nya daghemmet framskrider. Efter framläggande fortsätter planen via näringslivs- och infrastrukturnämnden till stadsstyrelsen och vidare till stadsfullmäktige för beslutsfattande.

Det nya daghemmet ska stå klart hösten 2025.

Fnittergränd ligger intill det nya daghemmet i centrum. Preliminär skiss.

Lovisa fick egen ylletröja!

Ylletröjan som lanserades på vändagen 14.2 förenar skönhet, hembygdskärlek och stadens historia. Ylletröjan dekoreras av de så kallade Lovisadropparna, de dekorativa mönstren som finns på många fönsterbågar i Lovisa.

Ylletröjan är stadens gåva till Lovisaborna.

– Det är många som sagt att ylletröjan är det roligaste som hänt i Lovisa på länge, säger kultur- och turismkoordinator **Nina Wiklund**.

Lovisadropparna kommer också att synas på mössor och vantar.

– Dessutom ordnar Lovisa medborgarinstitut en tvåspråkig stickningskurs i höst där man stickar en ylletröja med Lovisadroppar, berättar Wiklund.

Ylletröjan är designad av Lovisabon **Tuija Klaus**.

Stickningsanvisningarna för Lovisadropparna-tröjan finns på adressen loviisa.fi/sv/ylletroja. Man kan få anvisningarna i pappersform från Lovisa stads kundservicekontor Lovinfo.

Vegetariskt är gott!

I Lovisa skolor erbjuds ett vegetariskt alternativ dagligen. Under våren kommer det att göras en enkät bland eleverna gällande den vegetariska matlistan.

Enligt chefen för kostservice **Annika Kuusimurto** tillreds alla maträtter av högklassiga råvaror.

– Vi serverar mat som barn och ungdomar tycker om, både vegetariskt och icke-vegetariskt. Och maten brukar smaka! Vi har fått bra respons för den vegetariska maten, säger hon.

Kuusimurto hoppas att eleverna modigt ska pröva de vegetariska maträtterna. Man måste inte vara vegetarian för att äta vegetariskt.

– Det lönar sig alltid att smaka. Man kan också ta lite av båda maträtterna på sin tallrik.

Kuusimurto har lagt märke till att det tyvärr fortfarande är vanligt med elever som bestämt sig för att skolmaten smakar illa. Hon påminner att alla elever i Finland får en gratis måltid dagligen, som dessutom är tillagad av goda råvaror.

– Vi följer med matsvinnet och de vegetariska rätternas popularitet, så att vi kan finslipa mängden vegetariskt och icke-vegetariskt. Det är inte meningen att maten ska hamna i sopkärlet, säger hon.

Lovisa med i En miljon soppor-samlingen

Den nationella kampanjen En miljon soppor som startades av Yle förverkligas även i Lovisa. Staden utmanar alla Lovisabor att samla skräp i närmiljön.

Soppåsarna som samlas på olika håll i Lovisa registreras i skräppräknaren som uppdateras i realtid ortsvis på adressen svenska.yle.fi/miljonsoppas. Förutom en kampanj för det gemensamma bästa utlovas en spännande tävling mellan olika orter i Finland!

Lovisa stad uppmuntrar invånare att delta. – Nu har vi vår chans att visa att vi kan hålla rent och snyggt i byar, på stränder och leder, säger **Jaana Laine**, kommunikations- och marknadsföringssakkunnig.

Staden erbjuder för sopsamlarnas bruk soppor och handskar, vilka fås från kundservicekontoret Lovinfo. Skräpplockare kan lånas från biblioteken. Kampanjen pågår till 14.6.

Skukulträskets vandringsled passar utmärkt för en dagsutflykt.

Skukulträskets skogar skyddas

Det finns två nya privata naturskyddsområden i Lovisa, Skukulträsket norra och Farbrorsängen.

Områdena skyddas inom det statliga METSO-programmet. Områdena är betydande på grund av sin diversitet.

Skyddsområdena grundades i slutet av år 2022. Två andra skogsområden, Kejtala och Åkersön, har sålts till staten för att bli skyddsområden. Sammanlagt rör det sig om cirka 70 hektar skog.

– Skukulträsket är nu i sin helhet omgivet av skyddade skogar. Stadens naturskyddsområde sammankopplar dessa skogar med privatägda Uvbergets nyligen grundade naturskyddsområde. Det är en betydande helhet, säger miljöchef **Heidi Lyytikäinen**.

Skyddsbeslutet inverkar inte på användningen eller underhållet av Skukulträskets vandringsled, badbrygga eller grilltak.

Restaureringen av SVARTHOLM FORTSÄTTER

I år utförs små förbättringsarbeten på sjöfästningen. Betesgången för djur börjar också som en del av HELMI-programmet.

Skicket på valven i kasematterna och kurtinerna undersöks. På basen av undersökningarna görs en plan för reparationer av expanderande skador och säkerställandet av kasematternas inre utrymmen.

Reparationerna utförs under sommaren 2024 med hjälp av finansiering som beviljats av riksdagen.

År 2016 gjordes en reparation av den västra kasematten i huvudfästningens norra kurtin, år 2021 utfördes en omfattande murreparation.

Svartholms sjöfästning är en fornlämnning och skyddad enligt lag. Forststyrelsens naturtjänster förvaltar Svartholms fästning. Lovisa stad ansvarar för öns underhåll och skötsel.

BILD: ARTTO WIIKARI

BILD: ARTTO WIIKARI

Glimtar av den forna matkulturen

Utställningen Salt, socker och citron är årets storsatsning för Lovisa stadsmuseum. Utställningen är öppen hela sommaren och fram till mars år 2024.

Utställningen berättar om matlagning på 1700- och 1800-talen, om hur matkulturen förändrats och om det som fortfarande finns kvar.

Vilka råvaror hade man, vilka maträtter stod på bordet och vad smakade maten på 1700- och 1800-talen? Kunde man laga glass utan frysfrys? Vilka kryddor använde man?

Utställningen Salt, socker och citron bjuder på många spännande glimtar av fest och vardag från en svunnen tid. Museiintendent **Ulrika Rosendahl** berättar att Lovisa var en sjöfartsstad som bedrev utrikeshandel på 1700- och 1800-talen.

– Därför fanns här redan tidigt matvaror som citron, kaffe och olika viner, säger Rosendahl.

Gamla handskrivna receptsamlingar har gett mycket information om matlagningen förut.

– Det går bra att testa de gamla recepten. De flesta ingredienser går fortfarande att få tag på, säger historiker **Maren Jonasson**, som skrivit texterna för utställningen.

Lovisa stads museum / Kommendantshuset
Parkgatan 2

Utställningen Salt, socker och citron
Matlagning på 1700- och 1800-talen
27.2.2023–3.3.2024

Öppet kl. 12–16, stängt måndagar och lördagar
Juni–augusti: kl. 11–17, måndagar stängt

Verk av fotokonstnären **Niclas Warius** finns också med på utställningen. I serien Vanitas har Warius fotograferat stilleben kring temat matkultur.

BIBLIOTEKETS AVVIKAND E ÖPPETTIDER: 1.5 Första maj, stängt / 16–17.5 stängt på grund av uppdatering av bibliotekssystemet / 18.5 stängt / 26.5 stängt på grund av personalens rekreati onsdag

Drygt två månader kvar till Bostadsmässan

Hektisk slutspurt på Drottningstranden

Det är bara lite mer än två månader kvar till Bostadsmässan och den hektiska slutfasen i arbetet på området har börjat.

Förväntningarna är höga, eftersom Drottningstranden är exceptionellt attraktivt – ett trivsamt bostadsområde vid havet i närheten av ett mångsidigt serviceutbud.

Även områdets mångfasetterade byggnadsbestånd av egnahemshus, radhus, parhus och våningshus lockar mässbesökarna att bekanta sig med objekten.

MÅNGSIDIGHETEN INTRESSERAR

Byggnaderna är olika även arkitektoniskt och materialmässigt – det finns något för alla. Det finns fyra stenhus, ett sten-trähus, ett tegelhus, tre timmerhus, fem pakethus i trä, ett betonghus och ett sexvånings höghus. Alla egnahemshus är mässobjekt. En del av

dem är stylade enkom för Bostadsmässan, andra har inretts av husens invånare.

Par- och radhusen bjuder på två utställningsobjekt var. Även i höghuset får besökarna bekanta sig med två bostäder av olika storlek. I skrivande stund är det osäkert om ett flytande hus hinner bli klart i tid för Bostadsmässan.

YTORNA I SKICK I MAJ-JUNI

På mässkontoret och byggarbetsplatsen väntade man ännu i början av april på att snön skulle smälta, så att arbetet på grönområden så snabbt som möjligt kunde slutföras – plantering av träd och och buskar och bearbetning av ytor.

– Maj är den mest brådsnande tiden med tanke på finslipning, asfaltering och stenläggning, säger mässkontorets informator **Camilla Stenvall**.

BELYSNING MED HÄNSYN TILL MILJÖ OCH FLADDERMÖSS

Havsområdets muddring och grundläggande infrastruktur som vatten-, avlopps- och dagvatten- samt elnät och dataförbindelser blev klara redan före vintern.

Största delen av egnahemshusen värms med jordvärme. Höghuset på Drottningstranden är kopplat till fjärrvärmenätet.

Speciell uppmärksamhet har fästs vid belysningen.

Gångvägarna är belysta av låga pollare, alltså lampor med glaskupor på stolpar. På gårdsplanerna uppmuntras indirekt belysning riktad mot träd och stenar.

– Stark och skriande belysning undviks på området, eftersom det kan störa fladdermuspopulationen i närheten av strandlinjen och Gröna udden. Samtidigt vill vi också att området ska se vackert ut från gamla stan på andra sidan viken.

NATURSKÖNA PARKOMRÅDET LOCKAR

En 300 meter lång spångled förenar Drottningstranden med parkområdet i norr. Leden är nästan klar, bara litet finslipning

av kanterna ska ännu göras under våren. Spångleden och det natursköna parkområdet är tillgängliga och belysta, så att alla kan röra sig på området, fastän först efter att mässan öppnat i juli. Det finns två små bassänger i parken som samlar regnvatten. Vattnet filtreras innan det rinner ut i havet, så att inga onödiga näringsämnen hamnar i havet. Ekologiskt, alltså.

– Det finns små ”rum” längs parkgångarna och de mindre stigarna, till exempel lunchrummet där man kan äta matsäck, yogarummet uppe på stenbumlingar och rosenrummet som är avgränsat av rosor, berättar Camilla Stenvall.

Barnens lekplats blev färdig redan på hösten. Utrustningen är på plats, lite finslipning av omgivningen görs under våren. Barn som besöker Bostadsmässan får börja använda lekplatsen i juli, efter Bostadsmässan är lekplatsen öppen för alla barn i Lovisa.

PROMENADBRON ÖPPNAS FÖR MÄSSBESÖKARE I JULI

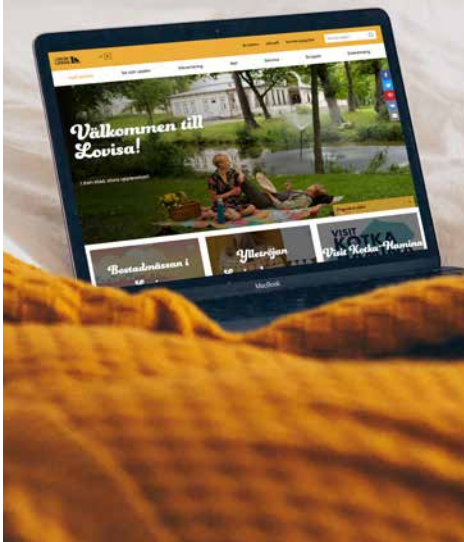
Den 330 meter långa promenadbron med pontoner över Lovisaviken installeras efter

ter islossningen. Bron öppnas i tid för bostadsmässan. Bostadsmässans andra ingång kommer att finnas i promenadbrons västra ända vid Rosenparken i närheten av Skeppsbron. Huvudingången finns i hörnet av gamla Skärgårdsvägen och Mannerheimvägen i Drottningstrandens norra del.

Utställningsområdets parkeringsplats fungerar som infart för utställare, parkeringsplatsen är även handikapparkering och i taxibilisternas användning. Gästparkeringen för mässbesökare finns vid Direktörsvägen på det nya industriområdet i närheten av motorvägen och Drottningporten. Bussar åker från parkeringen till mässområdet. Kvällstid, efter att Bostadsmässan stängt, går bussarna till parkeringsplatsen från Lovisa torg fram till klockan 20.45.

asuntomessut.fi/sv/lovisa-2023

BILD: ARTO WIIKARI

Webbplatsen ljuvligalovisa.fi har öppnats

Den nya webbtjänsten ljuvligalovisa.fi berättar om serviceutbud och evenemang i Lovisa, speciellt med tanke på Bostadsmässans behov.

Informationen uppdateras kontinuerligt, och det lönar sig speciellt för företag i servicebranschen att fylla i informationen på blanketten som finns på webbplatsens framsida eller skicka informationen till adressen ihanaloviisa@loviisa.fi.

Lovisa stad upprätthåller webbplatsen och den är tillgänglig på svenska och finska.

DELTAGANDE BUDGETERING Vinnaren avgörs i maj

Lovisaborna kom med sammanlagt 125 olika förslag på hur staden skulle använda 20 000 euro av årets budget. Vinnaren offentliggörs i maj.

Deltagande budgetering prövades för första gången i Lovisa i februari-mars. Sammanlagt inkom 230 förslag från invånarna. Efter att alla likadana förslag buntats ihop blev 125 förslag kvar att behandla.

– En del av förslagen uppfyllde inte kraven, andra skulle ha kostat betydligt mer än 20 000 att förverkliga. Förslag på sådant som redan är på gång inom staden gick inte heller vidare, säger ekonomidirektören **Fredrik Böhme**.

I april får invånarna rösta bland de förslag som juryn valt ut till finalen.

– Det vinnande förslaget offentliggörs i maj. Genast därefter inleds arbetet med att förverkliga förslaget, säger Böhme.

Ny vänort i Ukraina

Varash i Ukraina är Lovisas nya vänort. Vänortsavtalet undertecknades i Polen i mars.

Både Varash och Lovisa är kärnkraftsorter. Staden Varash i nordvästra Ukraina har mer än 41 000 invånare, medan Lovisa har knappt 15 000.

– Avtalet mellan våra städer är ett uttryck för vårt stöd för Ukraina. Avtalet utgör grunden för samarbete kring såväl kärnkraftsrelaterade politiska och ekonomiska frågor, som frågor i anknytning till bland annat demokrati, utbildning och förvaltning, säger stadsdirektör **Jan D. Oker-Blom**.

Lovisa stad har också ett vänortsavtal med en annan kärnkraftsort, Paks i Ungern.

STADENS EKONOMI I BALANS

Lovisa stads budgeterade överskott på 100 000 euro för år 2022 ökade till 3,3 miljoner euro.

Främst bidrog en ökning av samfundsskatteintäkterna med cirka 4,3 miljoner euro från det budgeterade till det goda resultatet. Intäkterna från tomtförsäljningen uppgick till 3 miljoner euro.

– Bokslutet innebär att stadens ekonomi skulle vara i balans även utan försäljningen av fritidstomter. Därför kan vi vara nöjda med resultatet. Stadens operativa verksamhet är i balans, säger stadsdirektör **Jan D. Oker-Blom**.

Det gångna året präglades av kriget mellan Ryssland och Ukraina och den globala ekonomiska osäkerheten som orsakats av kriget.

– Just då vi höll på att bli av med coronaviruspandemin, drabbades vi av en ännu större global chock. Kriget har indirekt påverkat ekonomin även i Lovisa genom höjda el-,

bränsle- och uppvärmningskostnader. Skatteintäkterna har tills vidare inte minskat, men köpkraften försvagas och det kastar skuggor över framtiden.

– Den förutspådda lågkonjunkturen försvagar företagets resultat och påverkar därmed samfundsskatteintäkterna. Om recessionen blir djupare ökar risken för arbetslöshet och det drabbar kommunens ekonomi direkt, konstaterar Oker-Blom.

Årets anställda och Årets arbetsgemenskap

Till Årets anställda 2022 i Lovisa stad valdes städaren **Malgorzata Drabarz**, studiehandledaren **Maria Rosenlöf** och bibliotekarien **Riitta Leutola** vid centralen för bildning och välfärd samt planläggaren **Sisko Jokinen** vid centralen för näringsliv och infrastruktur.

Till Årets arbetsgemenskap valdes Harjurinteen koulu och Loviisan lukio vid centralen för bildning och välfärd samt Lovinfo/arkivet vid stadskanslicentralen. Vid centralen för näringsliv och infrastruktur är Årets arbetsgemenskap hela centralen där man under årets gång gjort mycket för att utveckla arbetsgemenskapen.

Tillstånd gällande solpaneler har ändrats

Byggnadsordningen gällande solpaneler har ändrats så att det inte längre krävs åtgärdstillstånd för alla solpaneler och solfångare som installeras på byggnader. Åtgärdstillstånd krävs inte längre för byggnader som inte är skyddade i de-

taljplanen eller med stöd av lagen om skyddande av byggnadsarv.

– Solpanelerna får inte heller märkbart påverka stadsbilden eller miljön, säger ledande byggnadsinspektör **Anne Kanervala**.

Solfångarfält som står fritt på marken och som inte är fast anknutna till en byggnad kräver även i fortsättningen åtgärds-tillstånd.

I början av sommaren kan Lovisaborna behöva
gnugga sig i ögonen, då den glada småttingbussen
kommer åkande längs stadens gator och ute i byarna.

UNGDOMSPASSET erbjuder rolig sysselsättning

Ungdomspasset är en mobilapplikation för ungdomar. Med hjälp av applikationen kan staden och andra aktörer erbjuda kultur-, hobby- och motionsförmåner till ungdomarna i Lovisa.

Försöksperioden finansieras med hjälp av ett arv, som delvis kommer att användas till förmån för ungdomar i Lovisa. Målgruppen är elever i årskurserna 7-9.

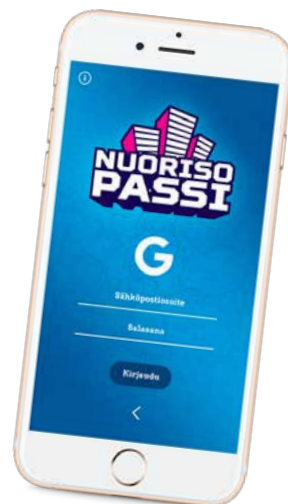
– Med hjälp av applikationen vill vi berätta vad

det finns för aktiviteter för ungdomar i Lovisa och vilka förmåner ungdomspasset användare får. Vi kompletterar uppgifterna anefter som vi får mera information av olika aktörer, säger koordinerande och uppsökande ungdomsarbetare **Samira Al-Far**.

Ungdomspasset ger unga information om bland annat hobbyer, klubbar och kulturevenemang. Samtidigt är ungdomspasset ett sätt för olika föreningar att nå ut till ungdomar.

Den ettåriga försöksperioden inleds vid skolstarten i höst.

– Ungdomarna behöver vårdnadshavarens tillstånd för att använda applikationen, säger Al-Far.

Småttingbussen är en elassisterad cykel med tre hjul. I vagnen med tak ryms 6-8 barn i dagisåldern. Stadens fritidssektor beviljades finansiering för Småttingbussen från Regionförvaltningsverket. Småttingbussen kostar ungefär 9 500 euro.

– Vi hoppas att Småttingbussen kommer till Lovisa före sommaren så att det dejourerande daghemmet i centrum kan besöka olika tillställningar under Bostadsmässan, säger chefen för småbarnspedagogik **Sofia Hoff**.

Tack vare Småttingbussen kommer daghemmens verksamhetsområden att växa. Cykelturerna erbjuder rolig omväxling för både personal och barn.

– Den elassisterade cykeln är samtidigt en del av miljöfostran, säger Hoff.

I fortsättningen är det meningen att olika daghem ska få använda Småttingbussen. Daghemmen ber vårdnadshavarna om lov att skjutsa barnen med Småttingbussen. I utrustningen ingår hjälmar för barn och chaufför.

BILDER: ARTO WIKARI

Lovisa har skaffat en paketbil som fungerar som en mobil ungdomslokal.
Med bilen kommer man ut till platser där ungdomarna rör sig.

Bilen är avsedd för ungdomar från och med årskurs fem, men alla är välkomna att hälsa på och bekanta sig med bilen. Det finns alltså ingen egentlig åldersgräns.

– Det finns olika spel i bilen och någon att tala med, vid behov kan man få riktat stöd och vägledning. Ungdomsarbetare **Valteri Mitrunen** berättar att det finns både ungdomsarbetare och frivilliga på plats.

Hurdan är ungdomsbilen?

– Det är en paketbil, en campingbil med plats för sex personer.

Vad finns i bilen?

– Det finns alltid två vuxna i bilen. Det finns roliga utspel och andra aktiviteter, enligt väder och årstid.

Var och när åker ungdomsbilen?

– Bilen åker runt i Lovisa centrum och byar tisdagar och torsdagar klockan 17-20. Vi kör till Isnäs, Forsby, Liljendal, Pernå, Valkom, Tesjö, Strömfors och Svensby. På sommaren kör ungdomsbilen hela juni och så långt det är möjligt lite i juli också. Höstens tidtabeller är inte ännu fastslagna, men vi kör så mycket som möjligt.

Hur når man ungdomsbilen?

– Man kan bjuda oss på besök via Instagram och i framtiden också via Snapchat.

Instagram:

Loviisan_nuoret

Arbetsverkstaden för unga heter LovLuotsi

Arbetsverkstaden för unga
fick nytt namn och ny logga,
de ska symbolisera friheten
att välja sin egen väg.

LovLuotsi arbetsverkstäder är avsedda för 18-28-åriga arbetslösa ungdomar som behöver stöd för att finna sin egen väg. På LovLuotsi kan man förstärka sin egen vardagshandling och funktionsförmåga. Dessutom får man stöd med att hitta en väg framåt.

På sommaren jobbar ungdomarna vid havet på Lovisa Camping. Det inspirerade **Sofia Hydén** och **Matilda Lehtoranta** som designat loggan.

Den nya loggan återspeglar andan och verksamheten i LovLuotsi, som tryggt leder ungdomar vidare i livet.

Kulturbad startar som pilotprojekt i Lovisa

Lovisa stads kulturtjänster har beviljats 80 000 euro av Svenska kulturfonden för år 2023 inom ramen för fondens SKAPA-projekt.

Projektets mål är att främja barns och ungdomars delaktighet i konstfostran.

– Genom ökad konstfostran kan vi stärka barns och ungas självkänsla, välmående, empati, identitet och kreativitet, säger **Johanna Lönnfors**, som inledde arbetet som kulturbadskoordinator i mars.

Lönnfors är magister i musik och hennes uppgift är att lyfta fram olika konstformer som en naturlig del av småbarnspedagogiken och den grundläggande undervisningen.

SKAPA-projektet erbjuder kostnadsfri konstfostran för barn och unga.

– Konstintresset är ofta nedärvt. I familjer som sysslar med konst

växer barnen upp i en miljö där konst och kultur uppskattas och utövas. En del familjer upplever att de inte har råd med avgiftsbelagda konsthobbyer. Genom SKAPA-projekten vill vi ändra på det här genom att erbjuda kostnadsfri konstfostran, säger Lönnfors.

Verksamheten börjar med ett pilotprojekt hösten 2023.

– Tanken är att kulturbadsverksamheten och konstfostran ska fortsätta som en del av stadens verksamhet även efter pilotprojektet.

Lovisa kulturbad,
kulturbadskoordinator
Johanna M. Lönnfors
tel. 040 663 57 32,
johanna.m.lonnfors@loviisa.fi

Välfärdsarbetet underlättar invånarnas vardag

Sara Tallsten började arbeta som välfärdskoordinator i mars.

Till hennes arbetsuppgifter hör främjandet av invånarnas välfärd och hälsa tillsammans med andra sektorer inom staden och i samarbete med välfärdsområdet och andra aktörer.

– I arbetet ligger tyngdpunkten på främjandet av seniorernas hälsa och välfärd. Jag är bland annat kontaktperson för seniorernas servicelinje och för utevänsverksamheten, säger Tallsten.

Utevänner är frivilliga som vistas utomhus tillsammans med seniorer.

Just nu håller Tallsten på med välfärdsrapporten och sammanställandet av välfärdsenkäten, dessutom sysselsätter äldre- och handikapprådets verksamhet henne.

Främjandet av hälsa och välfärd i Lovisa förverkligas genom ett mångprofessionellt nätverk och som en del av basservicen, till exempel inom kultur- och motionsservicen och genom underhållet av gator och parker.

– Jag är med i ett nätverkssamarbete med fokus på tillgänglighet och barn och ungdomars välfärd. Dessutom bygger vi upp samarbete med välfärdsområdet kring olika teman.

Invånare som till exempel vill anmäla sig till frivilligverksamhet som utevän kan ta kontakt med välfärdskoordinatoren. Tallsten tar även gärna emot idéer på hur arbetet med att främja välfärd och hälsa kunde utvecklas.

Sara Tallsten,
välfärdskoordinator,
tel. 040 676 45 61,
sara.tallsten@loviisa.fi

I Lovisa erbjuds grundläggande konstundervisning i bildkonst, slöjd, musik, dans och teater.

Mångsidig konstundervisning för barn och unga

Grundläggande konstundervisning är konstfostran som ordnas på fritiden i lokala konstskolor främst för barn och unga.

Eleverna får lära sig att uttrycka sig via konsten och de får färdigheter att söka sig vidare till yrkesutbildning eller högre utbildning inom konsten. Undervisningen är målinriktad och styrs av en riksomfattande läroplan. Lärarna är proffs som är utbildade inom konstarterna. Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för allmän och fördjupad lärokurs.

I Lovisa ordnas undervisningen av Lovisa konstskola/Lovisa medborgarinstitut, Borgånejdens musikinstitut, Lovisa Dansinstitut och Cirkusskola. Teaterundervisningen ordnas av Teatteri Soittorasia.

– Efter pandemin har vi intensifierat samarbetet mellan läroverken och staden. Öppningsevenemanget för barnens kulturveckor, som inleddes i februari, är ett exempel på detta, säger kulturproducent **Päivi Karppi**.

Social- och hälsovårdsinfo på ny webbplats

All information om social- och hälsovårdstjänster i Lovisa flyttades i början av april till Östra Nylands välfärdsområdes webbplats **ostranyland.fi**.

Information om social- och hälsovårdstjänster finns alltså inte längre på Lovisa stads webbplats.

Östra Nylands välfärdsområde informerar också via de sociala medierna Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn och YouTube. Det lönar sig att följa med även där. Räddningsväsendets information finns fortfarande på adressen **iupela.fi/sv**.

Du hinner ännu svara på Forsby-enkäten

Stadsplaneringsavdelningen i Lovisa ber invånarna om åsikter för att utveckla Forsby. Webbenkäten är öppen fram till 13.5.2023.

Avsikten med enkäten är att kartlägga vilka styrkor Forsby har och vad som saknas. Finns det någon särskild plats i Forsby som du skulle vilja framhäva? Vilken bild har invånarna av Forsby?

Planläggningsarkitekt **Lotta Qvis** berättar att man med hjälp av enkäten vill utvidga invånarnas möjligheter att delta i planläggningen.

– Vi har goda erfarenheter bland annat från Pyttis. Invånarna har berättat att de gärna deltar i planläggningen redan innan planutkastet lagts fram. I Forsby kommer detta att förverkligas till och med innan planläggningen påbörjats, säger Qvis.

Du hittar enkäten på stadens webbplats: loviisa.fi/sv/enkat

BILD: MADICKEN HENRIKSSON

Byakvällarna fortsätter i Strömfors, Sarvsalö och Kungsböle

I byakvällarnas program ingår fri diskussion om aktuella frågor som presenteras av representanter för stadens olika centraler.

– Vi vill presentera oss för byborna, så de lättare kan komma med önskemål och tankar.

Om det är tekniskt och utrymmesmässigt möjligt kan man också delta på distans, säger **Kirsi Kinnunen**, chef för centralen för bildning och välfärd.

Frågor kan också ställas på förhand. Valfärdsplanerare Päivi Hämäläinen uppmanar att skicka in frågor via byaföreningarna.

Det bjuds på kaffe och tilltugg. Staden

informerar om kommande byakvällar på sin webbplats och på sociala medier.

BYAKVÄLLAR 2023

Torsdag 4.5 Strömfors:
Strömfors Företagspark,
Ahlströmsvägen 1, kl. 18–20

Preliminärt:

Torsdag 31.8 Sarvsalö
Tisdag 24.10 Kungsböle

loviisa.fi/sv/byakvallar

Isnäs nya näridrottsplats tas i bruk

Näridrottsplatsen vid Isnäs sportplan kommer att erbjuda mångsidigare motionsmöjligheter för invånarna och förbättra motionsmöjligheterna i området. Byggnadsarbetet inleddes i september och avslutas under våren genom finslipning av skateboardparken och installeringen av motionsutrustning.

BILD: ARTTO WIIKARI

Den här unga mannen väntar också ivrigt på det nya daghemmet.

Nya daghemmet i Valkom i bruk REDAN VID ÅRSSKIFTET?

Anskaffningen av nya utrymmen för det nya daghemmet i Valkom är på slutrakan.

– Om allt går enligt planerna kan barnen flytta till det nya daghemmet redan i slutet av året eller senast i början på nästa år, säger **Sofia Hoff**, chef för småbarnspedagogiken.

I december 2022 beviljade Lovisa stadsfullmäktige ett anslag på 1,1 miljoner euro för den nya daghemsbyggnaden. Projektplanen blev färdig i vår och innehåller två olika placeringsalternativ för nybygget. Att bygga

bredvid den nuvarande daghemsbyggnaden beräknas kosta 1,36 miljoner euro. Ifall man istället bygger bredvid Valkom allaktivitetshus stiger de beräknade kostnaderna till 1,45 miljoner euro. Således behandlas även behovet av tilläggsanslag då stadsfullmäktige i april-maj behandlar projektplanen och placeringen. Då projektplanen godkänts kan konkurrensutsättningen inledas.

Delgeneralplanen för Valkom till påseende i sommar

Målet är att delgeneralplanen för Valkom ska framläggas offentligt under försommaren 2023, efter att planförslaget behandlats i nämnden i april-maj.

Stadens planläggare har under våren bearbetat planförslaget och bedömt hur responsen kunde förverkligas i planförslaget. Planskissen samlade mer än 100 utlåtanden och åsikter.

– Vi har försökt beakta detta, så långt det är möjligt, med tanke på planens målsättningar och avsikt. I ganska många frågor som väckt oro försöker vi hitta en lösning antingen genom noggrannare planbestämmelser eller genom lösningar på plankartan, säger **Marko Luukkonen**, chef stadsplaneringsenheten.

En del frågor går också att lösa genom exaktare motiveringar i planen.

– Det går ändå inte att ändra allt på basen av åsikter. I en del frågor blir man tvungen att välja, säger Luukkonen.

Noggrannare information finns tillgänglig efter behandlingen i nämnden.

Marko Luukkonen,
chef för stadsplaneringsenheten,
tel. 0440 555 403 (mån. och tors. kl 9–11),
marko.luukkonen@loviisa.fi

BILD: MILLA KAUKIAINEN

ROLIGA sommaraaktiviteter

Lovisa stad erbjuder roliga och mångsidiga aktiviteter under sommaren. Det ordnas läger i Källa där man till och med kan övernatta. Motionsspel och lekar ordnas under vecka 24 och på högsommaren lär vi oss att simma tillsammans! I augusti får vuxna testa sin kondition, den som vill får tips på hur konditionen kunde förbättras.

#BarnvänligKommun

Picknick-stämning på strandfest

Picnic On the Beach -evenemanget ordnas onsdag 12.7 klockan 15–20. Först blir det program för barnfamiljer. Senare på kvällen är ungdomarna i fokus.

Picnic On the Beach satsar på trevlig stämning och ungdomarna har fått vara med i planeringen. – Det är trevlig picknick-stämning som gäller, man kan chillar medan en DJ spelar musik. Allt enligt ungdomarnas önskemål. På dagen ordnas det traditionella strandspel och ansiktsmålning medan lokala artister uppträder, berättar kulturproducent **Päivi Karppi**. Organisatörerna hoppas ännu på lokala picknickkorgar till evenemanget. Ett noggrannare program för Picnic On the Beach publiceras under försommaren. **Päivi Karppi, kulturproducent, tel. 040 751 74 49, paivi.karppi@loviisa.fi**

Dagläger
mån.–fre. 5–9.6
Lovisa centrum och Källa lägerområde
För 2010–2015 födda.

Sommarklubbar vecka 24
Motionsspel och lekar
står på programmet

Isnäs
mån.–fre. 12–16.6 kl. 10–11.30
7–12-åringar

Forsby
mån.–fre. 12–16.6 kl. 12.30–14
7–12-åringar

Strömfors bruk
mån.–fre. 12–16.6 kl. 9.30–10.30
6–8-åringar,
kl. 10.30–12
9–12-åringar

Tessjö
mån.–fre. 12–16.6 kl. 13–14
7–12-åringar.

Övernattningsläger på Källa lägerområde
mån.–tors. 19–22.6
För 2013–2009 födda.

Nybörjarsimskola i Bruket
mån.–fre. 26–30.6 kl. 10–11
För över 5-åringar
som inte är simkunniga

Fortsättningssimskola i Bruket
mån.–fre. 26–30.6 kl. 11–12
För över 5-åringar
som kan simma ungefär 10 meter

Konditionstestningsdag i augusti
tis. 22.8
För över 18-åriga invånare
Obligatorisk anmälan öppnas i augusti.

Glöm inte de här evenemangen!

Liljendaldagarna
fre.–sön. 16–18.6.2023
Ett veckoslut med folkmusik och folkdans. Gratiskonsert med Glint Ensemble och folkdansare på fredag klockan 19. På lördag är det marknad och program i paviljongen från och med klockan 10. Barnkonsert med Robin Hund & Hans Glada Orkester klockan 13. Dansföreställningar ingår i programmet och även publiken får prova på folkdans. Folkdräktsutställning på Föreningshuset och brölloppstraditioner ställs ut av församlingen. På kvällen blir det stranddans i paviljongen.

Kymijokidagen i Strömfors bruk
lör. 5.8.2023
Mera information publiceras senare på stadens webbplats lovisa.fi

Pernådagen
sön. 20.8.2023 kl. 11–14
Pernå kyrka är öppen för besökare. Program och försäljning på Höganäs gård och inomhus. Pernådagen är ett roligt sätt för hela familjen att träffa bekanta och njuta av söndagen. Musik och program för barn.

Lovisadagen
fre. 25.8.2023
Enligt tradition bjuds det på kaffe och underhållning.

Hobbymässa för högstadieelever

Hobbymässan ordnas som en del av högstadieelevernas skoldag fredag 1.9.2023 klockan 8.30–14.30 i idrottshallen och på Lovisavikens skolas gård.

Hobbymässorna har ordnats vartannat år och de har varit populära. – I år vill vi speciellt presentera hobbyer för högstadieelever, berättar välfärdsplanerare **Päivi Hämläinen**. Mässan är en del av stadens projekt Skola i rörelse. Mässan anknuter också till den finländska modellen för hobbyverksamhet och till andra klubbprojekt som staden deltar i. Klubb, föreningar och andra aktörer är välkomna att presentera sin verksamhet som är riktad till 13–15-åringar. Arrangörer kan senast 7.5 anmäla sig per e-post till adressen vapaa-aika@loviisa.fi.

Förberedande undervisning för ukrainare

Ungefär 60 elever från Ukraina deltar i den förberedande undervisningen i Harjunrinteen koulu i fyra olika grupper.

Den förberedande undervisningens mål är att ge eleverna nödvändiga färdigheter i finska och andra färdigheter för att de ska kunna förflyttas till den grundläggande undervisningen. Målet är också att främja elevernas balanserade utveckling och integrering i det finländska samhället. Då kunskaperna i finska är tillräckligt goda integreras eleverna stegvis i den allmänna undervisningen.

– Sannolikt kommer det ännu flera flyktingar från Ukraina. Därför startar vi en liten grupp även i Ruukin koulu och en annan svenskspråkig grupp i Generalshagens skola, säger **Laura Tenhunen**, rektor för Harjunrinteen koulu och det finskspråkiga gymnasiet i Lovisa.

Barn och unga med flyktingbakgrund kan vara traumatiserade och det gör situationen mera utmanande för lärarna.

– En del elever behöver också stöd utanför skolan. Mottagningscentralen och socialarbetarna samarbetar nästan dagligen och det har fungerat bra. Så här kan vi stöda elever och familjer tillsammans, säger Tenhunen.

Många ukrainare kan stanna i Lovisa

Lovisa stads invandrarkoordinator Aki Savolainen hoppas att så många ukrainare som möjligt smidigt ska kunna bosätta sig i Lovisa.

Ukrainare som fått tillfälligt skydd kan ansöka om hemkommunstatus efter att ha bott ett år i Finland. De som beviljas hemkommunstatus förflyttas från mottagningscentralen och blir istället kommunens klienter.

– Det är svårt att förutspå hur många ukrainare som kommer att ansöka om hemkommunstatus. Men det är positivt om de vill stanna i Lovisa. Mottagningscentralen har gjort ett gott förarbete i integrationen och vi försöker göra övergången till status som Lovisa-bo så smidig som möjligt för dem,

säger Savolainen.

Till invandrarkoordinatorns uppgifter hör också att sköta om invandringsärenden för kvotflyktingar och dem som beviljats asyl. Årligen kommer det tio kvotflyktingar till Lovisa. Stadsfullmäktige avgör från vilka länder kvotflyktingarna kommer. Invandrarkoordinatorn har föreslagit att man i år ska ta emot mammor med barn från Afghanistan.

– Miljoner flyktingar från Afghanistan har tagit sig till Iran. Vi hoppas att vi kan ta emot kvotflyktingar från denna grupp, säger Savolainen.

Invandrarkoordinator Aki Savolainen hoppas att ukrainarna ska integreras väl i Lovisa.

**Aktuellt
om vatten**

Digitaliseringen gynnar alla

Joni Haarala är ny direktör för Affärsverket Lovisa Vatten, han vill utveckla både digitalisering och kommunikation.

Haarala har varit chef för vattenverket sedan december 2022. Möjligheten att påverka utvecklingen intresserade mig, förklarar Haarala sitt beslut att söka direktörstjänsten i Lovisa.

Haarala anser att utvecklingen av digitaliseringen är viktig, eftersom den gynnar både kunder och vattenverket.

Digitaliseringen kommer att möjliggöra avläsningar av vattenmätare på distans. Men projektet är dyrt och kan inte för-

verkligas i en handvändning.

I dagsläget ber vattenverket kunderna avläsa vattenmätaren årligen, men ganska många glömmer att anmäla sin vattenförbrukning och då kan utjämningsfakturan komma som en överraskning.

Digitaliseringen möjliggör även att vattenverket får information i realtid om flödet på olika punkter i vattennätet.

– Nu måste vi inhämta informationen på plats. Det är både resurs- och tidskrävande.

LITET VERK, STORT VERKSAMHETSOMRÅDE

I nationell jämförelse är Affärsverket Lovisa Vatten litet, men verksamhetsområdet är större än Helsingfors, Vanda och Esbo ihopslagna.

– Det är en timme med bil från Isnäs ända till Strömfors, förklarar Haarala.

Nya direktören gläds över att kranvatten i Lovisa är av god kvalitet och uppfyller myndighetsbestämmelserna.

– Kvalitetskontrollen fungerar och nästan alla stadsdelar är sammankopplade med överföringsledningar. Det förbättrar

Joni Haarala är direktör för Affärsverket Lovisa Vatten. Han är utbildad miljöingenjör och diplomingenjör i produktionsekonomi. Tidigare har Haarala arbetat på vattenverket och energiverket i Kouvola, senast tjänstgjorde han på ett vattenverk i Österbotten.

driftsäkerheten om det uppstår störningar i vattendistributionen på något område. •

VESITIETOA Vatteninfo

Häiriötiedotteet

tekstiviestillä

Loviisan Vesiliikelaitoksen tekstiviestipalvelusta saat ajantasaiset tiedot vesikatkoksista tai mahdollisista vedenlaadun häiriöistä.

Tekstiviesti lähetetään automaattisesti asukkaille, joiden puhelinnumero ja osoite ovat julkisia.

Jos sinulla on käytössäsi työpuhelin tai salaisen liittymän puhelinnumero, sinun on rekisteröitävä puhelinnumerosi.

Myös vuokra- tai vapaa-ajan asunnon tai kesämökin omistaja voi rekisteröidä puhelinnumerosa, vaikka vakituinen kotiosoite olisi muualla.

Lisätietoja

loviisa.fi/vesiliikelaitos/hairiotiedotteet

Textmeddelande

om störningar

Affärsverket Lovisa Vatten meddelar om störningar i vattenförsörjningen och eventuella störningar i vattenkvaliteten via textmeddelanden. Textmeddelanden skickas automatiskt ut till invånare som har offentlig adress och offentligt telefonnummer.

Om du har arbetstelefon eller hemligt nummer måste du registrera ditt nummer.

Du kan även registrera ditt telefonnummer för att få meddelanden som gäller din hyresbostad, fritidsbostad eller sommarstuga oberoende var du har din fasta hemadress.

Tilläggsinformation

loviisa.fi/vesiliikelaitos/sv/meddelanden-om-storningar/

Tiesitkö, että...

...Hanavesi maksaa Loviisassa noin 0,2 senttiä litralta.

...Jos perheenjäsenet käyttävät suihkussa aikaa 20 minuuttia päivässä, se maksaa vuodessa vähän yli 700 euroa. 5 minuutin suihku päivässä maksaa vuodessa alle 200 euroa.

...Loviisassa on meneillään kaksi laajempaa verkostotyömaata, toinen kaupungin keskustassa ja toinen Tesjoella. Molemmissa työt jatkuvat kesän yli syksyyn.

Visste du att...

.... Kranvatten kostar ungefär 0,2 cent per liter.

.... Om familjemedlemmar duschar 20 minuter om dagen kostar det årligen mer än 700 euro, 5 minuters dusch om dagen kostar mindre än 200 euro årligen.

.... Två större vattenledningsarbeten pågår i Lovisa, ett i centrum och ett i Tessjö. Arbetet fortsätter över sommaren och in på hösten.

Vuotovesi tulee kalliiksi | Dyrt med läckor

			
Vuodon laatu Läckans art	Tiputtava hana Tiheä tippavuoto Droppande kran Frekvent droppande	Vuotava wc-istuin Pieni vuoto Läckande toalettstol Liten läcka	Vähän auki oleva hana Jatkuva vuoto Något öppen kran Kontinuerlig läcka
	≈ 3 l tunnissa, per timme	≈ 30 l tunnissa, per timme	≈ 180 l tunnissa, per timme
Vuoto- kohdan koko Läckans storlek	 ompelulanka sytråd	 parsinneula stoppnål	 hammastikku tandpetare
Kustannus vuodessa Kostnad per år	26 m ³ / vuosi, år 150 € / vuosi, år	260 m ³ / vuosi, år 1500 € / vuosi, år	1500 m ³ / vuosi, år 8400 € / vuosi, år

Vialliset vesikalusteet kannattaa korjata heti tai vaihtaa vesipiheiksi. Det lönar sig att reparera läckande armatur omedelbart eller byta ut dem mot vattensnåla modeller.

Vesimittarin seuraaminen kannattaa

Kun ilmoitat säännöllisesti kerran vuodessa vesimittarin lukeman vesilaitokselle, välttyt yllättäviltä tasauslaskuilta.

Voit myös itse tarkistaa, ettei kiinteistösi verkostossa ole piilovuotoja. Se käy helposti: Kun kaikki vesihanat ovat kiinni ja astianpesu- ja pyykinpesukoneet pois päältä, vesimittarin lukemat pysyvät paikoillaan.

Vesimittarin huolto ja tarvittaessa vaihto kuuluvat vesilaitokselle. Rakennuksen vesikalusteista ja verkostosta vastaa kiinteistön omistaja.

Det lönar sig att kolla vattenmätaren

Genom att årligen avläsa vattenmätaren och meddela vattenverket slipper du överraskande utjämningsfakturer.

Du kan också själv kolla att fastigheten inte har smygläckor. Det är lätt: stäng alla kranar, stäng av disk- och bymaskiner – då borde vattenmätaren stå stilla.

Vattenverket ansvarar för service och byte av vattenmätare. Fastighetsägaren ansvarar för vattenarmaturen och vattennätet i fastigheten.